

SLOVENSKI NAROD.

»Naj vsak dan svojo, izimil nedelje in pravnice, ter vsja po pošti prejeman na avstro-ogrsko dežele na vse leto 25 K, na pol leta 13 K, na četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hoče sam ponj, plača na vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 50 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Na naročbe brez istodobne vpošiljave naročnine se ne omira. — Za osamlila se plačuje od peterostopne petiti-vrste po 12 h, če se osamlila tiska enkrat, po 10 h, če se tiska dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolit frankovati Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljalstvo je v Knafljovih ulicah št. 5. In sicer sredinično po I. nadst., upravništvo pa v pritličju. — Upravništvo naj se blagovoljivo pošilja naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari

Uredništva telefon št. 34.

Pesamezne številke po 10. h.

Upravništva telefon št. 85.

Dr. Krek za ločitev cerkve od države.

Takozvana »Slovenska ljudska stranka« je doma klerikalna do kosti in beru se za najreakcionarnejše ideje. Ako bi imela dovolj moči, bi pri nas uvedla znova sveto inkvizicijo proti vsem onim, ki zastopajo protiklerikalna načela in se bore za svobodo in napredek.

Emancipacija ljudstva od zastaralih nazorov, vzgoja širokih narodnih slojev k modernemu svobodnejšemu naziranju je voditeljem te stranke najodloznejše stremljenje, ki ga pobijajo z vsemi dovoljenimi in nedovoljenimi sredstvi.

Njih najvišja maksima je, narod ohraniti v temi in mu odvzeti vsako možnost, da bi spregledal in si sam izbral pot, po kateri hoče korakati naproti k napredku in boljši bodočnosti.

Duševna omejenost in tesnosrčnost, blazni verski fanatizem, te lepe lastnosti bi naj se vnaprej dičile naše narodne mase, saj so te lastnosti dovoljno jamstvo za to, da se narod iz svoje moči ne bo mogel nikdar otresti in osvoboditi okov, v katere so ga vklenili njegovi »prijatelji in osrečevalci« — klerikalci.

Zato umetno goje v narodu nazore, ki so za ves ostali zares civilizirani svet že zdavna premagano stališče.

Kdor ne veruje v čudež na Brezjah in ne priznava absolutnega političnega vodstva duhovščine, ta je proklet, ta je brezverec in proti njemu uprizaro najljubejšo gonjo, dokler ga ne pobijejo na tla in dokler ne molli svoj »credos« v čudež na Brezjah.

Torej doma so gospodje dr. Krek in drugovi najintransigentnejši zastopniki najbolj zakrknene ortodoksnega klerikalizma, ki bi imeli najraje, da bi se dandanes pri nas močno gorele in plamtele grmade, na katerih bi se sezigali vsi tisti, ki bi se drznili imeti druge nazore in misli, kakor predstavljajo klerikalne stranke.

Klerikalizem je sicer še vedno adu, vsaj pri nas v Avstriji, toda skrajno ortodoksen vendarle ne sme biti, ne sme se kazati v vsej odurni nagoti; treba ga je nekoliko modernizirati in ga odeti v novodoben plašč, ako se hoče, da ga svet ne bo smatral za strašilo ali celo za anahronistiško spako iz srednjega veka.

Klerikalizem, tak, kakršen je, se sme pokazati samo še pri nas na

Slovenskem, drugodi mora že nastopati v fini moderni obleki.

To vedo tudi naši klerikalci. Doma hodijo okrog nagi in bos, kuštravi in kosmati, oboroženi z debelimi gorjaci; če pa gredo na Dunaj, oblačijo salonsko suktnjo, obujejo lakaste cipele, si zakrijejo kosmate prsi s pestro moderno vesto, nataknejo glave rokavice in posade na glavo eleganten cilindar, pa je gotov kavalir, gentleman, kakor je tiskan v knjigi.

Kakšen fanatik, kakšen rovtar je na primer spoštovani dr. Janez Evangelist Krek doma v svoji ljubi deželi kranjski!

S smodnikom in dinamitom bi najraje pogal v zrak vse politične nasprotnike in z gorjaco ti lopne vsakega, ki ni z njim »nega srea in ene misli«.

Sedaj pa ga poglejte, kako nastopa na Dunaju!

V vsaki gesti, v vsaki maniri mož s širokim obzorjem, z modernim naziranjem, duhovnik, ki je slekel svoj popovski habit in se dokopal skoro do najmodernejšega naziranja!

Čudo golemo!

Dr. Krek, ki doma divja kakor kak zbesneli derviš proti vsakomur, ki si upa zastopati svobodomiselnost, ideje, je na Dunaju v parlamentu krotak kakor jagnje in narava njegova je mehka, da bi sklenil z najljubejšim nasprotnikom, ako ne idealnega prijateljstva, pa vsaj pošten kompromis. A ne samo to, on priznava celo načela, ki jih zastopajo najskrajnejše svobodomiselnostne stranke.

Ločitev cerkve od države, to je parola, ki povzroča klerikalcem strah in trepet, čim se jo omeni.

A dr. Krek propagira sedaj sam to težnjo položiti v državo od cerkve!

»Moje prepričanje je, da je že skrajni čas, da se verni katoliki prično zavzemati za problem ločitve cerkve od države,« tako je vzkliknil dr. Krek v sredo v parlamentu in z emfaz dostavil: »Klerikalnega državnega regimenta s kardinalom na čelu tudi minegutiram!«

Ločitev cerkve od države je vendar papež prekel in kvintesenca vse klerikalne politike je vendar, da se cerkvenim dostojanstvenikom pribori najvišji, odločilni vpliv v državi!

Ko se je narodno-napredna stranka na zadnjem shodu svojih zaupnikov izrekla za princip ločitve cerkve od države, se je dvignila vsa klerikalna stranka, med katere voditelje spada tudi dr. Krek, ter proglasila med

narodom križarsko vojno proti naprednjakom baš radi te točke.

In ni še dolgo temu, ko je bila na vseh shodih, ki so jih prirejali klerikalci, najvažnejša točka resolucija, na korist posvetnemu gospodstvu rimskega papeža.

Vse te kardinalne točke klerikalnega programa je vrgel sedaj dr. Janez Evangelist preko krova in jel propovedovati načela, ki jih je preje sam najstrastneje pobijal.

»Nihče se ne sme siliti, da biveroval, izenostavne ga v zroka ne, kerni mogoče nikogar primorati, da bi bil veren«, ta princip zagovarja sedaj dr. Krek.

To načelo smo zastopali vedno tudi mi, a baš dr. Krek je bil tisti, ki je nas radi tega našega načelnega stališča napadal najljubeje.

Od kod sedaj njegova nenadna metamorfoza, kako si jo naj tolmačimo? Morda izvira iz globokega prepričanja?

Kdor pozna dr. Kreka, bo vedel, da mu njegovih besed nikdar ne narekuje prepričanje, ampak samo razni oziri oportunitete, ki mu danes vele vajo to, jutri drugo, kakor mu pač bolje kaže.

Dr. Evangelist Krek je komedijant prve vrste, ki zna izredno pretkano hantirati z maskami.

Danes se pojavi s krinko najbolj prepričanega demokrata, kar ga pa ni malo ne moti, da bi jutri z vso verno ne zagovarjal najkrivicejših privilegijev.

V deželnem zboru smo ga v tem oziru imeli priliko občudovati kot najspretnjšega virtuozna.

Sedaj se je možu enkrat zljubilo zopet spremeniti svojo masko in se pokazati javnosti — seveda ne doma, marveč na Dunaju, — v garibaldinskem klobuku svobodomiselnosti. Pesek v oči, komedijantstvo! Ko bo čutil pod nogami trdna tla kranjska, bo spet stari Krek, stari celot in fanatik!

A vendar se je treba njegove besede o ločitvi cerkve od države dobro zaponjiti za slučaj, ako bi klerikalci jeli rabiti ločitev cerkve od države za agitacijsko sredstvo proti narodno-napredni stranki.

Takrat bo jim treba osvežiti spomin, da se je dne 4. decembra 1907. leta izrekel zaločitev države od cerkve tudi general dr. Janez Evangelist Krek!

Belokranjska in dalmatinska železnica.

Poročilo železniškega odseka glede zgradbe belokranjske železnice (proga Novo mesto-Metlika in do deželne meje v smeri na Karlovac s stransko progo v Črnomelj) in dalmatinske železnice (proga Knin-deželna meja v smeri Pribudic) je že razdeljeno med člane poslanske zbornice. Poročilo je sestavil poročevalec župan Hribar. Vse te tri proge se bodo zgradile na državne stroške. Poročilo se ozira na dozdaj brezuspešne poskuse, doseči železniško zvezo z Dalmacijo. Šele uspešnemu operiranju avstrijske vlade, zlasti železniškega ministrstva se je povodom nagodbenih pogajanj posrečilo, izposlovati privoljenje ogrske vlade za zgradbo teh železnic. Odsek pričakuje od železnice znatno pomnoženje osebnega in mednarodnega potovalnega prometa za Dalmacijo. Seveda bo treba graditi obe progi tako, da bo mogoče obrat z brzovlaki. Neizogibno je potrebno, da se dosežejo clara proge za ogrsko vlado glede prog Brod-Karlovac in Tunj-Pribudic, tako kar se tiče zakonite zagotovitve zgradbe te železnice, kakor tudi načina zgradbe.

Dalje bo moralo železniško ministrstvo že zdaj misliti na izpolnitev dolženjske železnice od Ljubljane do Novoga mesta in državno-železniške proge od Ljubljane do Jesenic v tem smislu, da bodo mogli po teh progah voziti brzovlaki. Končno bo tudi že zdaj potrebno, dogovoriti se z ogrsko vlado glede direktnih vozov z Dunaja v Splet. Opozorjati je pri tem, da je nujno potrebno in svrhu povzdige tujskega prometa, ki ga je smatrati za enega najvažnejših virov ljudskega blagostanja, da se izvede železnica ob celem dalmatinskem obrežju in da se ustanovitev hotelov ne more dovolj priporočati. Želeti je, da bi vlada posvetila tudi hotelstvu v Dalmaciji primerno pozornost.

Kar se tiče tovarnega prometa, je jasno, da dalmatinski železnici ne bo treba prevažati vina in olja, ker je za to blago pot čez morje v vsakem slučaju cenejša, toda tovarnine, ki so vezane na čas, se bodo vsekako pošiljale z železnico. Pri tem se gre za to, da se tako blago ustvari, kar se more doseči, če bo vlada delala na intenzivno kulturo zgodnje zelenjave, potem cvetlice in zlasti rož, za katere kulturo je izborna ugodno podnebje Boke Kotske. To se da najlaglje doseči z naravno vzornih vrto v poskusnih na-

sadov, potem s podporami in z nagradami. Saj je vendar sramotno, da se dovažajo zgodnja zelenjava v Dubrovnik, ki ima milejše podnebje kakor Neapolj, iz Barija v Italiji.

Železniški odsek nasvetuje, naj se zakonski načrt sprejme brez premembe in priporoča: 1. Naj vlada misli na zgradbo železnice iz Kočevja v Črnomelj; 2. naj izposluje zakonito zagotovitev železnice Kamnik-Polzele, s katero se ustvari zveza med Zeltwegom in Ljubljano; 3. naj posveti posebno pažnjo zgradbi železnice od Vrhnike čez Hotedršico do kake postaje državnih železnic in 4. naj uvrsti deželno cesto iz Ljubljane čez Ribnico, Kočevje do Vinice med državne ceste.

Poslanska zbornica.

Na Dunaju, 5. dec.

Tridnevna bitka, ki jo je provzročil Masarykov predlog, je končana. Do tiste jasne ločitve duhov, ki jo je hotel provzročiti Masaryk, ni prišlo. Masaryk je očitno povedal, da hoče s svojim predlogom doseči, naj se pokaže, je-li zbornica po svoji večini klerikalna ali svobodomiselnostna. Da imajo svobodomiselnost večino, o tem danes pač ni nobenega dvoma, ali pokazalo se to ni pri glasovanju, marveč je prišlo do nekakega kompromisa, ki je obvaroval klerikalce pretežnega jim poraza, preteče jim blamaže, obenem pa dal svobodomiselnim strankam gotovost, da klerikalci pač lahko pijejo, da pa nimajo moči, doseči svojih namenov.

Klerikalci so storili vse, da bi se rešili strahovite blamaže in obsodbe, ki bi jim jo bilo prineslo nesprenemljeno sprejetje Masarykovega predloga. Reterirali so na čeli črti. Kar je izrečeno v klerikalnih programih, kar je bilo povedano v brežtevilnih volilnih okleih, kar je bilo govorjeno in sklenjeno na vsakovrstnih katoliških shodih, kar so kdaj zahtevali škofje — vse so klerikalci pri tej debati prekalci. Videli so, da se zblizujejo in združujejo tudi največji sovražniki protiklerikalizmu, da niti Poljaki nočejo ničesar vedeti o klerikalizmu, in to jih je napolnilo, da so pogumom, ki ga daje samo obup, sami sebe udarili po zobeh in na vseh koncih in krajih zlasti pa pri vladi iskali pomoči. Vlada se je tudi močno trudila, da bi dosegla kompromis in kompromis se je tudi dosegel. Klerikalci so bili obvarovani poraza, a za visoko ceno: sami so morali ob-

LISTEK.

V štirih urah.

Tisto noč sem se pripeljal iz domovine. Lahko mi je bilo pri sreju in celo pot nisem občutil niti običajne potniške utrujenosti niti neprijetnih spominov in dojmov, ki sem jih nosil seboj. In ko je obstal vlak na postaji prim. mesta, sem izstopil vesel in lahkih korakov kakor bi se pravkar vrnil iz tujine v toplo, očetovsko hišo; ravnodušno in brezskrbno sem meril slabo razsvetljene ulice in vstopil v znano kavarno iz prejšnjih časov. Tako se mi je zdela, kakor da sem doma in sedi pri meni moja mati in me gleda od mize oče s strogoljubečimi očmi: Tako, moj sin in zdaj povej, kaj je po svetu?

Na misel mi je prišel oče... Sam bog ve kako se je zgodilo, da me je naenkrat sredi noči in tujega sveta obšla sveta misel prijazna in vabljliva, kakor cingljanje srebrnih zvončkov pri velikonočni veliki maši. Sredi zakajene, motno razsvetljene kavarne se je naenkrat odprlo nekaj čudovito lepega, kakor bi se razgrnilo bogate zavese in bi oko strmeč obviselo v svečano okrašeni dvorani. Na obeh straneh velike, umetniške slike v zla-

tih okvirjih in sredi dvorane muzika in dolga vrsta ljubkih, znanih obrazov s sanjivimi modrimi očmi in močnimi kipečimi kitami nad snežnimi vratovi. Človek bi stopil tja, se priklonil nizko in stisnil zaljubljen nežno, toplo roko... Nato je hipoma vse to izginilo in sam sem bil sredi tesne, kmečke sobe. Nobenega glasu od nikoder, le ura tikata na steni in v kotu stoji ubožna postelja, na postelji leži suh, star človek s sivimi, redkimi lasmi in gleda z ljubeznipolnimi očmi po sobi. Ob postelji sedi sin in bega molče z očmi za očetovimi pogledi. Naenkrat mu pogled obstane in očetove in sinove oči so si zrlle nepremično nasproti. Nekaj svetlega, kakor solza se je zasvetilo v očetovih očeh: »Torej že vres po svetu?«

Sin se je vzdramil.

»Grem, oče in tvoj spomin me bo spremljal.«

Nato se je oče v postelji vzdignil in je stisnil sinu roko in mu govoril: »Ti torej odhajaš in me ostavljaš samega. Bodi zvest samemu sebi, ne zapuj ljudem, skrivaj svoje misli in ne govori o stvarih, ki jih ne poznaš... Življenje je kakor kameleon, sto barv ima in sto lepota, a vse so enako nestalno in lažjive... Pazi, da ne postaneš igrača slučajev... Življenje je čoln, ki ga vodi srečno le trezen krmar.« Nato ga je blagoslovil in sin

se je poslovil. Za visokimi cilji je šel po svetu, opazoval je življenje in spoznaval ljudi in le redkokdaj se je spomnil očeta in rojstne hiše. Le kadar je bila njegova noga trudna in mu je krvavelo srce, je romala njegova duša na samotni očetov grob in je s solzami škropila pod seboj grob ljubezni.

Vseh mrtvih dan je bil takrat. Ljudje so trumoma prihajali in odhajali na grobje, sveže rože in razkošni vencici so ležali na grobovih in duh voščenic je nakvasil ozračje z zoprnimi, zloslutnimi mislimi. Srebrni in zlati križi so se lesketali v solcu in človeška srca so hrepenela nekam daleč, za umrlimi znanci bogvekam... A ko se je nagnil dan, je bilo grobje zopet prazno. Obligatne solze so se posušile na grobnem kamenju in vsa človeška žalost in nesreča tistega dne se je potopila zvečer v zlatopene kozarce in se pomešala z razgretimi, navdušenimi napitnicami in umazanimi kvantami. Dan se je pričel s tragiko in je končal s komedijo.

Pozno ponoči je stala le ena postava na grobju. Naslonjen ob vitko cipreso je stal tam človek in je gledal s temnimi očmi na grob pod seboj. Majhen, lesen križ je bil vsajen na enem koncu groba, drugače je bil grob osamljen in zapuščen, brez sveč in rož. In takrat v oni dolgočasni pu-

sti, polnočni samotni je legla na grob velika, odkritosrčna žalost, zganila se je duša in globoko iz prsi se je izvila onemu človeku vroča, neizrazna molitev. Brez besed in umetno sestavljenih stavkov je molilo srce, trepetale so ustne in roke so poravnale prst na očetovem grobu. Vsa tragika življenja je bila tisti čas koncentrirana v enem samem pogledu, v enem samem vzdihu... Življenje okopano v žalosti je prišlo tisti hip na ostavljeni grob in je blagoslovilo grobje s tistim svetlim trpljenjem, ki je edino vstano zveličati in obuditi k življenju mrtva srca... Kako krasna je tragika in kako vroča je molitev, ki prihaja iz nje!

Grobje je bilo že čisto prazno, tudi tisti samotni človek je izginil v noč in cipreso so lahko pošepetavale nad spečimi grobovi. Že se je začelo daniti na vzhodu in mrzla jutranja sapa je dahnila skozi polodprta vrata v kavarno. Gostje so se nehote ozrli drug po drugem, nekaj skrivnostno-bolestnega je šinilo preko mrlškoblekih, izpitih obrazov ponočnjaških mornarjev in resigniranih delavcev, spogledale so se oči in oglašil se je v kotu nekdo z votlim basom: »Igrajmo naprej, danes je naš god — vseh mrtvih dan.« Roke so nehote pograbile za karte in njih udarci po mizi so tenko zveneli po kavarniški sobi.

Tudi jaz sem se vzdramil. Stisnil sem za roko ljubico, ki je slonela tik ob moji rami in ji pogledal v oči. Bila je čedna modrolaska beneškega tipa, globokih, sentimentalnih oči. Bila je žalostna tisto noč bogve zakaj, in zato sem jo pogledal ljubezljivo, kakor otroka. Morda se je tudi ona zamislila, kajti bil je vseh mrtvih dan. »Niti ene dobre besede mi nisi rekel nocoj?«

Njen glas je bil proseč in očita-joč.

»Oprostí Natalija, na grobje sem mislil, na očeta.«

Pogledal sem na uro. Bila je že pol petih zjutraj in meni se je zdela, da sem bil komaj četrt ure na očetovem grobu. Zdela se mi je, da sanjam, ali čvrsti glas petelina na dvorišču me je predramil popolnoma. Torej je res: večeraj zvečer sem se odpeljal iz domovine, opolnoči sem prišel v kavarno in Natalija je že najmanj štiri ure poleg mene. Štiri ure sem se torej ločil od nje in šel na grobje k svojemu očetu. Živo sem še videl pred očmi njegov zapuščen grob, tudi nazaj sem videl: na bolniški postelji leži in jaz odhajam v tujino, hodim po svetu kot list na vetru, štejem ljubice, prvo še poznam, tudi drugo, potem se začnem motiti, štejem še enkrat, zopet brezuspešno... Spomnil sem se na

soditi vsa svoja stremljenja zoper svobodo znanosti in zoper svobodo vseučilišč.

Ta tridnevna debata spada vsako med boljše debate. Govorniki so se postavili na neko višje stališče. Samo trije so ostali na oštarijskem nivo-u, to so bili prof. Sternberg, dr. Lueger in Bielowlawek: Er bleibst doch immer ein ganz kommuner Mensch« je dejal o Luegerju neki klerikalec.

Danes sta najprej govorila Bielowlawek in dr. Lueger. Slednji je četudi v izjavljem tonu pravzaprav preklical, kar je bil govoril na katoliškem shodu. Dalje so govorili češki realist dr. Drtina, Mladoček prof. Čelakovsky, nemški nacionalce prof. Waldner, nemški klerikalec katehet Drexel, nemški liberalce prof. Bachmann, češki klerikalec Horsky in Masaryk. Pri stvarnih popravkih je zopet Sternberg provzročil škandale in se je sploh več govorilo o ritualnih umorih, kakor o svobodi znanosti in vere.

Med tem so se vršila kompromisna pogajanja. Klerikalcem je bilo na tem, da se ubranijo direktne obsebe, samo za to so prosili, naj se sicer tudi sprejme bistvo Masarykovega predloga. Za to so bili tudi Mladočeki, Poljaki in tudi Masaryk sam.

Kot sad tega kompromisa je predlagal klerikalec Drexel, naj se Masarykov predlog spremeni takole: »Vlada se pozivlja, dati visoki zbornici garancije, ki bodo varovale prava državnih osnovnih zakonih, svobodo znanosti in vere in zvesti proti vsem strankarsko političnim napadom.

Ta predlog je bil soglasno sprejet. Tudi klerikalec so morali glasovati za to, kar sicer pobijajo z najbrutalnejšo nasilnostjo.

Zbornica je soglasno manifestirala, da hoče imeti zavarovano svobodo znanosti in svobodo vesti — to pač priča, da klerikalna drevesa še dolgo ne bodo zrasla doneba, to priča, da tla še dolgo niso pripravljena za klerikalizem, nego da je Avstrija še država, v kateri so izključeni atentati na svobodo.

Socijalnodemokratski predlog, naj se teološke fakultete ločijo od vseučilišč, je bil odklonjen.

Nujni predlogi radikalnih Čehov delajo vladi še vedno velike težave. Danes se čuje, da bo vlada eventualno za dva dni zaključila zasedanje drž. zbora. Z zaključitvijo postane namreč neveljavni vsi nujni predlogi. Vlada stiska je res velika. Pred Božičem je treba rešiti nagodbo in budgetni provizorij, parlament pa se ne more ganiti. Vrh tega je težava zaradi znižanja davka na sladkor. Stranke zahtevajo, naj se sklene to znižanje pred Božičem, a se z vlado ne morejo zediniti, za koliko se naj ta davek zniža.

Socialna vprašanja.

Obrtne nezgode in alkohol.

Že davno je dokazano, da igra pri nezgodah v obrtih med delom zavzeti alkohol veliko vlogo. Pri več kot polovici nezgod je vzrok — alkohol. Da se take nezgode kolikor mogoče preprečijo, je — kakor poročajo budimpeštanski listi — odnotna delavska zavarovalna blagajna razposlala na vse njene zvezi pripadajoče očetove besede, ki jih nisem poslušal. Postal sem igrača slučajev... Na dvorišču je zopet zapel petelin. Gostje so polagoma odhajali in jaz sem se strelnil popolnoma. Natalija se je gledala v zrcalu in si popravljala lase. Z lepo uravnano frizuro se je vrnila k meni. Tako je prihajala k meni v prejšnjih časih, ko sva se še ljubila in še predno sem se jaz vrnil v domovino. Vsakokrat se je sladko nasmejala in jaz sem jo poljubil na visoko čelo. Sklonila se je k meni: »Ali se ti dopade taka frizura?«

»Všče mi je. Moja ljubica v domovini nosi prav take lase...«

V ženski se je zbudil ranjeni ponos: »Ti imaš drugo?«

Ni ji nisem mogel odgovoriti. In ko je stala tako pred menoj blede in nemirna, me je obšlo nenadoma lepo čuvstvo in ker sem vedel, da je ljubica nesrečna, sem ji govoril laskavo: »Ne bodi huda. Nesrečna si in jaz ljubim tragiko. Tudi moja nova ljubica je tragična, zato jo ljubim. Ne tebe, ampak tvojo nesrečo, tvojo tragiko...« Natalija se je ježno okrenila: Povera mi. In je zbežala.

Ravnodušno sem gledal za njo, v nasprotnem zrcalu sem videl, kako tišči robec na oči... Plačal sem in odšel v jesensko jutro...

G. K.

tovarnarje okrožnico, ki se bavi s to zadevo. Sklicuje se na zvezo, ki obstoji brez dvoma med nezgodami in med zavzivanjem alkohola, pa bodi to zavzivanje tudi neznanost, katera zveza je dokazana tako po najnovejših eksperimentalnih preiskavah, kakor tudi po statistikah zavarovalnih blagajn, zahteva blagajna: 1. Naj tovarniška vodstva strogo prepovedajo zavzivanje alkohola med delavskim časom in se naj ta prepoved jasno počiti tudi v kolektivnih pogodbah, ki varne, ki imajo lastne kantine, naj prepovedo, da se ne točijo alkoholske pijače in naj skrbje za dobro pitno vodo, da bodo poceni točile nealkoholske pijače, mleko, juho, čaj, kavo, misse bodo sklepale z delavci; 2. Tiste teneralne vode itd. Nove pogodbe glede kantine se naj sklepajo samo pod tem pogojem. Vihotapljanje alkoholskih pijač na tovarniško ozemlje pred delom in med delom se naj kaznuje z globami. Končno je blagajna poslala tovarnam nevarnosti zavzivanja alkohola predložiti plakate, da se naj bi na primernem mestu. Rečena blagajna je razposlala svojo okrožnico vsem bolniškim blagajnam v državi s pozivom, naj je v svojem območju razširijo in obrnita se je tudi na vsa strokovna društva s prošnjo, naj vplivajo, da delavci ne bodo delali težav izvršitvi teh odredb.

Hrvaško-madžarski spor.

Budimpešta, 5. decembra. Z grožnjami in obljubami se je posrečilo ministrskemu predsedniku dr. Wekerleju odvrniti od obstrukcije proti pooblastilnemu zakonu vse desidente in nemadžarske poslance razen Hrvatov. Edini posl. Lengyel ostane zvest Hrvatom pri podpiranju njihove obstrukcije. Danes je govoril posl. Lengyel do konca seje.

V neodvisni stranki se je razpravljalo danes v navzočnosti ministrov Kossutha in Güntherja o odredbah, ki jih je ukreniti, da se povodom otvoritve hrvaškega sabora preprečijo škandali ali izgrede.

Hrvaški delegati so sklenili v večerajšnji seji, da nadaljujejo v skupnem parlamentu in v hrvaškem saboru odpor do skrajne meje. V hrvaško-srbski koaliciji se boje, da srujejo Starčevićance izdajo z banom Rakodezajem, kar se pokaže takoj pri otvoritvi hrvaškega sabora.

Proti Poljakom na Pruskem.

Berolin, 5. decembra. Komisija pruskega deželnega zbora je odklonila v današnji seji znano protipoljsko predlogo z 19 glasovi proti 9 glasom, dasi je pred glasovanjem finančni minister znova izjavil, da vlada neobhodno potrebuje razlastitveno pravico, ako hoče nadaljevati z naselbinsko politiko med Poljaki. Za razlastitev so glasovali le narodni liberalci in svobodni konservativci. Ker pa je vkljub temu večina sprejela določbe o postopanju pri razlastitvi, je razvidno, da se misli celo predlogo popraviti in znova predložiti komisiji.

Iz srbske skupščine.

Belgrad, 5. decembra. Danes se je zopet sestala skupščina. Takoj v začetku je izjavil posl. Stojanović v imenu mladoradikalne stranke, da vlada ni odgodila skupščine zaradi trgovinskih pogajanj z Avstro-Ogrsko, temuč da prode s svojimi kandidati pri občinskih volitvah in da zavleče odgovor na interpelacijo zaradi umora v poliejski prefekturi (brata Novaković). Nadalje je rekel govornik, da ima vlada za opozicijo krogle in gorjače, kar je pokazala pri zadnjih občinskih volitvah. Krvava vlada, ki ji še danes pripada morilec kot minister, ne more drugače delati. Vlada, ki pripusti na belgrajskih ulicah s sabljami sekati poslance, pobijati delavce in streljati na učence, je morala tudi pri svobodnih volitvah prelivati kri. V tem tonu je napadal Stojanović še nadalje vlado. Potem so bile vložene tri interpelacije o umoru bratov Novaković v belgrajski policijski prefekturi in ena interpelacija zaradi trgovinske pogodbe z Avstro-Ogrsko. Ministrski predsednik je naznanil, da bo na interpelacije odgovoril v seji dne 9. t. m.

Justične reforme v Makedoniji.

Carigrad, 5. decembra. Zaradi macedonske justične reforme je bila danes pri ruskem poslaniku večurna konferenca poslaničkov vseh prizadetih velesil. Konferenca je izdelala noto, ki se izroči v tej zadevi turški vladi.

Obpravna proti poslancem druge ruske dume.

Petrograd, 5. decembra. Danes se je začela obravnava proti socialističnim poslancem druge dume, ki so obtoženi veleizdaje. Ker je javnost izključena, se tudi obtoženi

in njihovi zagovorniki branijo prisostvovati obravnavi. V znak protesta štrajka več tisoč tovarniških delavcev, tudi vseučiliščniki so demonstrativno zapustili predavanja. Mesto mrgoli orožniških patrulj. — V dumi je socialni demokrat Kosorotov govoril o pravdi, toda večina je prekrčila njegov govor in odklonila vse njegove predloge.

Zopet velika zarota na Ruskem.

Petrograd, 5. decembra. V elegantnem stanovanju v najlepših ulicah je zalotila policija veliko zaroto. Policija je izvedela, da se v omenjeni hiši zbirajo ponoči osebe iz najboljših krogov. Policija je ponoči s kordonom kozakov obkrožila hišo, narkar si je policijski načelnik z enim častnikom in z več kozaki izsilil vstop v hišo ter celo družbo aretirali. Pri tem je zaplenila policija mnogo načrtov zarotnikov, med temi imenik visokih uradnikov, ki so jih zarotniki na smrt obsodili.

Novo ministrstvo na Švedskem.

London, 5. decembra. Na Švedskem so dobili novo ministrstvo, ki mu predseduje Lindmann.

Vstaja v Maroku.

Pariz, 5. decembra. Pleme Benisnasov je poslalo svoje poverjenike k generalu Liauteyu, da ga vprašajo, pod kakšnimi pogoji se sprejme njihova vdaja. General je odgovoril, da o kakih pogojih še govora ne more biti, temuč se morajo plemena podvreči brez pogojn. — Puntarski Kabili so podarili Muleju Hafidu topove, ki so jih vzeli sultanovi vojski. — Blizu Marhake je bila večeraj bitka med sultanovimi četami in vstaši. Izid še ni znan. Vstaši so začeli že v neposredni okolici Casablance pridigovati sveto vojsko.

Dopisi.

Iz Novega mesta, 2. decembra 1907. (Otvoritev javne knjižnice novomeške Čitalnice.) Splošno stremljenje po izobrazbi, ki je eden najlepših kulturnih pojavov naše dobe, je povzročilo v teku zadnjih let, da so nastala iz naših starih čitalnic iz dobe narodnostnega preporeda večinoma kulturna društva, ognjišča, ob kojih se goji jedro narodne ideje, kolikor možno razvita kultura v najširšem pomenu besede. Ne samo zabava, ne samo hitro nastalo in še hitreje premisljeno navdušenje, izvirajoče iz rodoljubnih besed, ki niso vselej in povsod vseskozi čistega izvora, ampak resno prosvetno delo, ki je tudi možu trudnih rok in izmučene duše pozitivna zabava, duševni užitek, ki pospešuje razvoj njegovih duševnih moči in ga bolj in bolj izpopolnjuje v celi njegovi individualnosti, to je jesto, to bodi geslo naše prosvetne dobe, koje morajo umevati tudi narodne korporacije zlasti po naših mestih in trgih. Novomeška Čitalnica, nje občini zbor in odbor letošnjega leta so skušali zadostiti tej struji našega socialnega življenja; na predlog odborov je občini zbor dovolil soglasno, da se dado odboru, oziroma književnemu odseku sredstva na razpolago, s katerimi se ima spopolniti prejšnja samo članom pristopna knjižnica, da bo mogla ustrezati duhu novega časa; zajedno se je izrekel občini zbor soglasno v smislu, da bodi izdatno pomožena in prenovljena čitalniška knjižnica odslej javna knjižnica, ki je za malenkosten novič pristopna vsakemu po izobrazbi stremočemu Novomeščanu brez razlike stanu in izobrazbe. Tako je tudi naša doljenjska metropola stopila v vrsto onih slovenskih mest, ki so bila vedno središča kulturnega napredka našega naroda. Do 400 knjig se nahaja do danes v naši javni knjižnici; med njimi so vsi biseri naše slovenske literature, proizvodi naših najboljših duševnih delavcev, naših genijev duha in misli, srca in čuvstva, od starejše pa do najnovejše dobe. Kdor se hoče prištevat med izobražence, mora poznati domače slovo, duševne zaklade, ki so se rodili iz zemlje slovenske, iz slovenske duše! In odslej ima vsak Novomeščan priložnost, da spoznava slovensko slovo, njega najlepše zaklade; za par vinarjev si izposodi lahko knjigo, za katero se zanima. A tudi iz drugih slovanskih in svetovnih slovestev ima naša knjižnica vsaj najimennitejša dela in si sešasoma nabavi še druga, da s tem nudi domačim sredstvom za splošno izobrazbo, za spoznavanje svetovnih slovanskih in neslovanskih pisateljev in njihovih del. — Otvoritev javne knjižnice v našem mestu pomeni brez prigovora velik korak naprej v kulturni zgodovini našega meščanstva in izobraženstva sploh. Prepričani smo, da bodo vsi Novomeščani brez razlike stanu skrbeli, da bo naša knjižnica res javna, da postane last, vsaj duševna last,

vsega mešnega prebivalstva, ki mu je mar izobrazba, pravega napredka in duševnega blagostanja, kateremu sledi naravnim putem tudi gmotni napredek, gmotno blagostanje. Večna resnica je: Narod brez kulture, brez duševnega napredka ne more živeti; nima obstanka, če tudi životari. In vsak posameznik je del narodnega organizma, torej mora biti tudi vsak posameznik nositelj narodne kulture, mora izobraževati samega sebe, če hoče, da bo ves narod kulturn. Z radostjo pozdravljamo torej klic moža iz delavskega stanu, ki prvi v »Dol. Novicah« svojim tovarišem: »Poprimo se izobraževalnih sredstev!« Eno najvažnejših izobraževalnih sredstev je dobra moderna knjižnica; zato tudi mi kličemo vsem Novomeščanom, obrtnikom, delavcem, dijakom, meščanom in uradnikom, mladim in starim, vsem, ki so dobre volje in ki želijo, da se povzdigne čast in ugled našega mesta, da se povzdigne in razširi kultura našega naroda: »Poprimite se svoje knjižnice, svojega najboljšega izobraževalnega sredstva!« Knjige se izposojajo vsako sredo in soboto od 6. do 7. ure zvečer. Za izposojitev ene knjige se plačajo 4 vin.; čez 14 dni se knjiga vrne ali pa se termin podaljša. Člani Čitalnice dobivajo knjige brezplačno, kakor doslej.

Književni odsek Novomeške Čitalnice.

Dnevne vesti.

V Ljubljani 6. decembra.

— Šuklje in belokranjska železnica. Prednočnji »Slovenec« bi rad bil dovtipen. Pozna se mu pa takoj, da se pri vsem tem kislilo drži. Ako pripoveduje, da bi bil Šuklje lahko izvoljen za poročevalca glede dalmatinske in belokranjske železnice, tedaj je to samo navadna baharija, ki nima prav nobene podlage. Še večja baharija pa je, ako zatrjuje, da sta ministri Derschatta in predsednik železniškega odseka dr. Silvester Šukljeta nagovarjala, naj bi poročilo prevzel; kajti ravno nasprotno je res, da se je Šuklje obema tema sam ponujal. Zato je napravil tudi prav kisel obraz, ko je po predlogu poslanca dr. Kaftana izprevidel, da je večina odsekov glasovala za to, da poslanec Hribar prevzame poročilo, in naravnost zlagano je, da je za ta predlog glasoval Šuklje sam. Našemu poročevalcu je dr. Kaftan večeraj pripovedoval, kako žalostnega obraza je prišel Šuklje k njemu ter mu je očital, zakaj da je Hribarja predlagal za poročevalca. Tako je torej dejstvo in »Slovenec« tega z vsemi svojimi ponesrečenimi in bedastimi dovtipi ne boče utajil. Spričo temu dejstvu je pač nad vse smešno, da imenuje »Slovenec« župana Hribarja politično ničlo. Prav ta politična ničla je v ljudskem državnem zboru dobila v roke poročilo, ki je poleg poročila o nagodbi najvažnejše med vsemi, kar se jih je dosedaj še razpravljalo.

— Delitev prve državne gimnazije v Ljubljani in frivolna igra naših klerikalcev s slovenskimi kulturnimi zavodi vzbujajo vseobče ogorčenje. Da izgovor zagovornikov delitve, češ, da je Ljubljanska gimnazija bila nemški zavod ter smo Slovenci z delitvijo le pridobili ne velja, kaže prav jasno zgodovino tega zavoda, ki je že stoletja izobraževališče slovenske mladine — po naši krivdi žal do danes z nemškimi učnim jezikom. Glasilo narodnega radikalnega dijaštva »Omladina« prinaša v svoji decembrski številki zgodovino tega prvega slovenskega srednješolskega zavoda, ki dokazuje, da veljamo Slovenci sebi in javnosti še vedno za inferoren narod, ker na tak način rešujemo svoja kulturna vprašanja.

— Razmere v domači fari Antona Bonaventura. Iz Lesece se nam piše: Daleč je Anton Bonaventura spravil svojo rojstno farno in če bi Jeremija vstal od mrtvih, bi bolj jokal nad begunjsko farno kot nad razdejanim Jeruzalemom. Begunjci so izgubili svojega župnika. Škof jim ga je vzel, prav po sili. A ne da bi jim bil drugega poslal. Kaj še. Samo na posode dobivajo dušnega pastirja, in sicer leškega župnika. Krstni kamen, pri katerem je ne na srečo vere postal Anton Bonaventura katoličan, je zdaj ob vso veljavo. Leški župnik je namreč 2. decembra naznanil na leci, naj žene pazijo, da bodo ljudje lev torkih in v petkih na svet prišli, da jih bo mogoče v Begunjah krstiti, drugače bo treba otroke nositi v Lesece h krstu. Rojstna fara Antona Bonaventura je padla tako globoko, da je samo še podružnica leške farske. Žene smejo samo še v torkih in petkih roditi. Če bi že to nikakor ne bilo mogoče, naj pa dan pred porodom pridejo v Lesece, je rekel izposojeni župnik. Tako bo komednejše, ko bo babica opravila svoje, bo kar tudi fajmošter opravil svoje. Ubogi Begunjci. Kako daleč so prišli, se vidi iz tega, da zdaj nimajo

ne srenjskega junca, ne babice, ne načelnika gasilnega društva, ne predsednika kmetijske podružnice, ne svojega, nego le izposojenega župnika, in če se odpove še župan, pa bodo popolnoma na suhem.

— Štrajk na mariborskem učiteljsku. Glede tega štrajka oziroma glede zatvoritve 4. letnika učiteljskega sta bila pri naučnem ministru državne poslanca Hofmann-Wellenhof in Marckhl in ta jima je obljubil, da stori vse potrebno. Gotovo je, da bo moral Majcen iti, odkoder je prišel. Žalostno, da naši državno-zbornski poslanci niso ničesar storili v tej stvari. Potem se bo pa tožilo, da so Nemci izkoristili štrajk, kar je čisto pričakovati!

— K štrajku na moškem učiteljsku v Mariboru. Kakor se zatrjuje, se je škof Napotnik v naučnem ministru potegnil za Majcena, ker je klerikalec. Zato da ga bo težko spraviti proč. Pri Napotniku učna usposobljenost nič ne velja, pač pa klerikalno teljščnikov 4. letnika je imelo kosilo pri mariborskih frančiškanih. Ti so jim zdaj odpovedali jed. Tako neusmiljenenje ravna tisti ljudje, ki živijo od samega usmiljenja drugih! — Po Mariboru in drugod se nabira za učiteljsčnike, katerim trdosrčnost gotovih krogov namerava uničiti existenco.

— Brezpotrebno nemškutarjenje. Iz laskega okraja se nam piše: Več šolskih vodstev je še v našem okraju, tudi takih, ki se sicer žirirajo za »slovenska«, ki pa uradno zgolj poslušajo v nemščini. Učiteljsko laskega okraja ima sedaj svoje vrlo se razvijajoče društvo. Leto naj povzročijo, da bodo šolska vodstva dopisovala slovensko, vsaj ona, do katerih ima vpliv. Sramota je, če se naši ljudje dandanes čisto brez potrebe šopirijo s tuščino ter tako izpostavljajo nasprotnikom v zasmeje! Bodimo vendar odločni tudi tu.

— Simptomatično! O prihodnjih volitvah v okrajni zastop brežiški sta prinesla te dni »Slovenec« in »Tagespost« da so slovenski veleposestniki iskali zveze pri Nemcih, dasi je bilo ravno nasprotno res, a so Slovenci odklonili kompromis. Značilno je, da imata »Slovenec« in »Tagespost« oba enega in istega dopisnika iz Brežic! Ako bi bil kompromis potreben, bi se moral skleniti med obema slovenskima strankama, ker tu se gre le za slovenski okrajni zastop, čigar važnost mora vsak pošten Slovenec upoštevati.

— Promocija. Danes je bil na dujnajskem vseučilišču promoviran za doktorja prava g. Karel Bicek, konceptni praktikant pri dež. vladi v Ljubljani.

— Imenovanje. Višji računski svetnik Karel Korzic je imenovan za računskega ravnatelja pri namestništvu v Trstu.

— Iz sodne službe. Pravni praktikant Ivan Grgurčič v Trstu je imenovan za avskultanta.

— Iz šolske službe. Učiteljica gđc. Avrelija Sehitnik je imenovana za provizorično učiteljico na rudarski šoli v Idriji. Za provizorično učiteljico v Stari Loki pri Kočevju je imenovana izprašana učit. kandidatinja gđc. Eriha Kastrevc. Definitivni učiteljici gđc. Angeli Ferlič v Metliki se je dovolil izstop iz šolske službe s koncem januarja 1908.

— Iz gledališke pisarne. Jutri, v soboto (par) se uprizori izvirna noviteta »V somraku«, rodbinska drama v treh dejanjih, spisal Adolf Robida. Glavne vloge so v rokah dam: Borštnikove, Danilove in Kreisove ter gospodov: Dragutinoviča in Nučiča.

— Koncert sester Černijeckih. V muzikalnih krogih našega mesta vzbudila je novica o prireditvi koncerta znamenitih ruskih umetnic splošno zanimanje. Sestri Černijecke rojeni sta Kavkazinji. Od prirejenih 300 koncertov po Rusiji, koncertirali sta po vseh mestih Evrope v Berlinu, Dunaju, Parizu, Londonu, Draždanih, Lipskem, Frankfurtu, Nürnbergu, Baden-Badenu, Wiesbadenu, Marjinih varih, Ostende, Bukareštu, Budimpešti, Trstu, Zagrebu, Reki, Opatiji, Sofiji, Belgradu, Carigradu, Atenah, Nizai, Monte Karlu, kakor tudi po Afriki v Kahiri, Aleksandriji itd. Za časa historičnih ruskih koncertov v Parizu priredili sta tudi sestri Černijecke 5 koncertov, o katerih so pariški časopisi pisali: »Sestri Černijecke sta dve zvezdi na glasbenem polju, kateri sta s svojo umetnostjo proslavili na poseben način svojo domovino. Oni se moreta prištevati prvim svetovnim umetnikom.« S svojim uspehom sta priredili obje sestri-umetnici na Dunaju 4. a v Londonu 12 koncertov. Vse časopisje glavnih mest Evrope, kakor glasoviti kritiki in umetniki Artur Nikiš, Colonne Jean de Reske, prof. Epstein, prof. Grünfeld in Cesar Kjui izrazili so se o pianistki Veri Černijecki, da se njena igra strinja povsem s igro L. Rubiu-

stena. Terezije Karenje, Buzonija, Dagananija in Dalibera, a o pevki Nadeždi Černijeckoj, katera razpolaga s krasnim kontra-altom, da je fenomenalno odkrije za glasbeni svet, ter da velja njen glas za tri: Zaduži čas so počastili svoje navzočujoče koncerte sester Černijeckoj: Kralj Edvard VII., kralj in kraljica Grške, kralj in kraljica Rumunske, knez bolgarski Ferdinand, srbski prestolonaslednik, a sultan je naprosil umetnici, da na njegovem dvoru dasta koncert. Dne 5. septembra t. l. sta bili sestri Černijeckoj pozvani v Karlove vari, da koncertirata pred ruskim velikim knezom Mihajlom Aleksandrovičem in veliko kneginjo Olgo Aleksandrovno. Bivša banica hrvaška, grofica Lila Pejačević pozvala je dvakrat umetnici, da v njeni palači koncertirata.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani javlja vsem svojim podružnicam po širni domovini, da se sestavlja družbina bilanca, v katero se postavijo vsako leto vsi zneski, ki so bili poslani centrali od 1. januarja do 31. decembra. Prosi se vlnudno, da se v svrhu sestave redne bilance vpošljejo vsi tozadavni zneski saj nekaj dni pred novim letom.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani naznaja, da so naročili računsko oziroma gostilničarske listke sledeče tvrdke: Ivan Zupančič, "Narodni dom", Buzet; Alojzij Leon, "Narodni dom", Maribor; Jak. Brinar, Vransko; I. Dolence, gostilna "Mantua", Vrhnika; I. Zupančič, gostilna Martinova cesta 15, Ljubljana; Rudolf Pevec, Mozirje; Restavracija "Greiser", Ljubljana; Humer, restavracija pri "Sokolu" na Jesenicah; Restavracija Fridl, Ljubljana; kavarna "Evropa", Ljubljana; kavarna "Avstrija", hotel "Iirijski", Ljubljana; Vinke Vatzek, Litija; Mici Lončarjeva, "Narodni dom" v Ljubljani.

Miklavžev večer ljubljanskega "Sokola". Priveditve našega prvega slovenskega "Sokola" imajo privlačno silo, ker "Sokol" priredi zmerom kaj posebnega. Tudi snočni Miklavžev večer je bil tako ogromno obiskan, da je bila Sokolova dvorana z galerijami vred nabito polna. Glavno občinstvo so bili seveda otroci, ki so z nestrpnostjo pričakovali sv. Miklavža, še bolj pa njegovih obilnih darov. In razgrnilo se je zagrinjalo in pokazal se je sv. Miklavž v solnčni luči, krog njega pa zbor rajskomilih angelov, sv. Anton, Favst, Mefisto, v oddaljenem prostoru na desni so pa rozljale za verigami divje besne pekelske pošasti. In nagovoril je sv. Miklavž slovensko mladino, ki se je zbrala pod njegovim prestolom, z lepimi besedami in očetovsko ljubeznivostjo. Dobro in ubogljivo je pohvalil in jih pozival, naj še v prihodnje ostanejo taki, če bi bil pa kateri med njimi hudoben in poreden, naj se pa poboljša... Sv. Miklavž je nato vstal s svojega prestola in začel deliti mnoge dari med male pa tudi velike otroke. Za vsakega je imel prijazno ljubeznjivo besedo, kateri so pa bili posebno pridni, jih je pobil, če tudi so bili že obrtiti vrh glave. Kljub svoji velikanski dobrotnosti pa sv. Miklavž ni našel samih poslušnih in ubogljivih otrok. Tudi hudobni so bili vmes in kar je najhujše — roka se nam tresla, ko moramo kot vestni kronisti to zabeležiti — tudi ženski spol z dolgimi kitami je bil med tistimi grešniki!!! Kako skvarjen je svet dandanes! Le moliti ne! Potem ni čudno, če drvimo s tako hitrostjo v pogubljenje! No sv. Miklavž je imel za take bolezni recept pri roki. Poklical je Mefista, ta pa podreje mu peklenščke, ki so grešnica, še rajše pa, če je bila lepa grešnica, cefrali v svoje peklenško kraljestvo, kjer so ga oz. jo naučili moliti. Tudi v peklju se uče moliti in sicer kar z uspehom! Tako je sv. Miklavž dosegel svoj cilj, da je nepokornežev ustrahoval. Pravijo, da sploh zna dobro strahovati. Nekateri so že prej skušili to. Ko je svetnik obdaril otroke, ki so mu bili posebno pri srcu, stopil je s spremstvom s svoje višave med grešne zemljane in zopet delil pivod in vsem razne darove. Mnogi je dobil samo palico. Vse po previdnosti sv. Miklavža. Parklji so med tem bili v svojem elementu, kajti nepokornežev je bilo toliko, da je bila poboljševalnica vedno polna. Kako grozno je res svet "sfrderban"! Sv. Anton je dal prav pridno "šnofati" ter pobiral za Ciril-Metodovo družbo z angelčkom. Sam bel denar se je kar usipal za prekoristen naš naroden namen. Ko je sv. Miklavž opravil svojo misijo in razdal vse darove, poslovil se je od ljube mu slovenske mladine želeč, da jo drugo leto najde zdravo in veselo in še v večjem številu, ko spet pride razdeljevat med njo svoje dari. Med svikanjem sokolske koračnice je Miklavž odpotoval naprej med druge pridne otroke.

Zabavni večer Narodne štaltnice je v sredo zvečer v mali dvorani "Narodnega doma" prav dobro uspel tako glede obiska — zlasti gospodov je bilo veliko — kakor tudi

glede sporeda, katerega vse točke je častno rešil g. pl. Sladovič. Posebno izvešanost je kasal ta umetnik kot muskalen komik in igral izvrstno na razne instrumente, kakršnih po navadi ne slišimo nikjer pri nas. Po končanem programu se je ob sviranju ljubljanskega seksteta na lok razvil jako animiran ples, ki je trajal do ranih jutranjih ur. Zeleti bi bilo, da bi se bile dame v večjem številu udeležile tega zabavnega večera, ki je pokazal, da vodijo Narodno štaltnico možje, ki vedo in snajo skrbeti pri zabavnih prireditvah za pristno in neprisiljeno razvedritev. Mi pa želimo, da bi g. pl. Sladovič nastopil na kaki prireditvi v večjem obsegu, zlasti kadar priredi družba sv. Cirila in Metoda kako veselico. Njegova umetniška proizvajanja zaslužijo vsestransko zanimanje.

Zabavni večer "Slava" v nedeljo 8. decembra v restavraciji "Narodnega doma" bo imel jako zanimiv in vrlo zabaven spored. Petje: Zbor: "Utopljenka" in "Lahko noč". Solo: g. Fran Rus: "Mornar" in več drugih samospelov. Saljiv nastop: "Čmokavzarji" in "Pri zakonem pisarju". Izredna točka: "Imitator raznih živali". Lov na dobitke. Po sporedu prosta zabava. Gostilniške cene nepovišane. Vstop prost.

Pevskemu društvu "Ljubljanski Zvon" je pristopila kot ustanovni član "Narodna tiskarna" v Ljubljani. Živela!

Silvestrov večer priredi v "Mest. domu" pevsko društvo "Ljubljanski Zvon" s sodelovanjem vojaške godbe pešpolka pl. Milde št. 17. iz Celovca. Spored je zanimiv in mnogovrsten. Podrobnosti bodo razvidne iz lepakov in vabil.

Odlikovanje ljubljanskih gasilcev. Deželni predsednik za Kranjsko je podelil članoma ljubljanskega prstovoljnega gasilnega in reševalnega društva Franu Furlanu in Antonu Preteku častni svetinji za 25letno zaslužno delovanje na polju gasilstva in rešilstva. Slavnostna izročitev se vrši v soboto ob 8. zvečer v "Mestnem domu".

Odlikovanje. Za 40letno zvesto službovanje so dobili častno svetinjo Martin Zagradnik, Franc Jančar in Marija Osredkar, delavci pri Tschinklu v Ljubljani.

Predavanje slovenskega trg. društva "Merkur", ki bi moralo biti v soboto, dne 7. t. m. v hotelu "Iirijski", se je moralo preložiti na soboto, dne 14. t. m., ker je dne 7. salon oddan.

Umrli je danes v bolnišnici delovdva c. kr. tobačne tovarne gospod **Alfonz Habè**, zapustivš devet otrok.

Risarski tečaj za učitelje bodo tudi v velikih počitnicah 1908 na učiteljsku v Ljubljani. Poučeval bo profesor tega zavoda g. Fran Suher.

Utonil je tesar Martin Bezlaž iz Štepanje vasi, ko je šel pijan čez most čez Gruberjev kanal in padel v vodo. Most popravljajo in Bezlaž se je zanesel na sebe toliko, da je odklonil luč, s katero mu je hotel kamnosek Ivan Šetina posvetiti.

Prijet vojaški begun. V Brčljinu pri Novem mestu so prijeli Josipa Seršeta iz Gorenje vasi pri Sv. Marjeti pri Krškem. Pobegnil je po kratkem službovanju od svojega polka št. 17 v Celovcu.

Predavanje v Idriji. Urednik "Svobodne misli" Lenart Lotrič predava v soboto 7. t. m. ob 9. zvečer v veliki dvorani "Narodne štaltnice" o "Svobodni misli in demokraciji", drugi dan v nedeljo ob 3. popoldne ravnotam pa o "mrtvi roki".

"Prve ipavske vinorejske zadruge" občni zbor bo dne 15. decembra ob 3. uri popoldne v šolskih prostorih v Vipavi.

Za poštarja v Žalcu je imenovan poštveni upravitelj Karel Križan.

Akademsko tehniško društvo "Tabor" v Gradcu ima III. redni občni zbor v torek 10. decembra v društvenih prostorih Brandhofgasse 12 ob pol 8. uri.

Akad. tehn. društvo "Triglav" v Gradcu. III. redni občni zbor akad. tehn. društva "Triglav" v Gradcu se vrši dne 10. decembra ob 8. uri zvečer v prostorih društva. Slovanski gostje dobrodošli!

Draguljske doklade je dovolil mestni svet goriški 22 učiteljem, vsakemu po 200 K ter 20 učiteljicam, vsaki po 100 K.

Za gledališče v Gorici je dovolil mestni svet goriški 4000 kron (doslej le po 3000 K) s pogojem, da se, kadar nastopi opera, dasta vsaj 2 predstavi po nizkih cenah.

Otroka ni hotel krstiti pretekle dni župnik v Batujah na Goriškem. Rekel je, da mora boter pokazati spovedni listek, drugače da ne krsti otroka. Šele ko se mu je otrokov oče postavil po robu, se je vdal in krstil. Iz tega se vidi, da je tisto kujanje pri krstu samo kaprica gotovih duhovnikov!

Pod metrov globoke je padel v Gorici 14letni Al. Milkovič in se s celo pobil, da so ga morali prepeljati v bolnišnico.

Fornice razprave v Gorici. — Franc Broc, 54 let star, in Dornberga, bivši zavarovalni agent, je bil obtožen poškaj. Obtožnica pravi, da je Broc pred časom veliko zaslužil kot agent ter bi bil sedaj lahko dober posestnik; v družini so bili prepri. Leta 1904 je ranil očeta sin Franc tako, da je bil obsojen na 5 mesecev v ječo. Tisto leto je umrla žena in sin Franc. Broc se je bil razvedil ter je hotel živeti dobro. Ali to ne gre brez dela. Skušal se je trikrat umrtiti, pa le navidezno. 21. jun. 1907. je spravlil v prvem nadstropju svoje hiše svojo obleko in perilo, potem pa zažgal s petrolejem polito kose bombaža. Gorelo je, Broc je gledal mirno požar. Drugi so prišli gasiti. Nevarnost, da se ogenj razširi, je bila velika. Broc je bil obsojen na 2 leti ječe s postom vsak mesec. — Anton Zulian, mali posestnik iz Medeje v Furlaniji je sleparil s menjicami. Oškodovane so različne osebe. Obsojen je bil na 13 mesecev ječe. — Včeraj je imela bita poročna razprava proti odgovornemu uredniku "Soče" na tožbo krmarja Mihaela Brezigarja v Pevni radi "šalamov" ob zadnji veselici tamkajšnjega bralnega in pevskega društva. Poročna klop je bila mešana. Ker je bilo treba podati obtožnico in inkriminovani članek tudi v laškem jeziku in pa ker se ni moglo dobiti tolmača, je sodni dvor razpravo prenesel.

Skupina za Trst, Primorsko in Kranjsko centralne zveze c. k. poštinih oficijantov in aspirantov Avstrije v Trstu je imela predsedniščinim izreden občen zbor, v katerem je predsednik Kamberg poročal o neuspešni intervenciji deputacije te skupine pri ministru in ostro napadal znanega okostenelega birokrata seko. šefa Wagnerja, ki je očitno zavrnil postulate te kaste državnih uslužbencev, kojih gmotno stanje je uprav vnebovpijoče. Razni govorniki iz vrst uradnikov in uslužbencev so poudarjali popolno solidarnost z njimi in naglašali potrebo po zedinjenju raznih organizacij poštinih adeptov. Sprejeta je bila tudi resolucija v tem smislu. Sledila je volitev novega odbora.

Gostovanje hrvaških "gralcev v Trstu." Zagrebški igralec Marković namerava sestaviti osobje, s katerim bi dajal gledališke predstave na Reki, v Istri in Trstu. Marković je že stopil s hrvaškimi in slovenskimi kapacitetami v Trstu v dotiko glede ondotnega gostovanja.

Steklenice denarja so ukradli neznanj tatovi Ivanu Ferlugu v Rojani pri Trstu. Steklenica je bila v kleti in je bilo v njej 400 K.

Po stopnjah je padel v Ogleju Ivan Coz tako nesrečno, da je ostal na mestu mrtve. Star veteran 3. decembra je umrl v Rojani pri Trstu gospod Jernej Černe, bivši gostilničar ljubljanski v visoki starosti 87 let. Starček je bil do lanskega leta, ko je obolel, vedno čil in zdrav. Mislil pa, da si zdravje nekoliko okrepi, se je preselil v južnejše podnebje. Toda ni okrevalsel je le izdihnil v tujino. Bojeval se je še pod polveljstvom maršala Radekega leta 1848. na Laškem in l. 1849. na Ogrskem. Pokojnik je bil skoraj gotovo eden zadnjih, še živečih slovenskih sobojnikov hrabrega generala. Bodi mu lahka zemlja!

Podporno društvo za slovenske visokoolce v Pragi je izdalo letno poročilo o svojem delovanju v preteklem šolskem letu. Dohodki so znašali v celem 7933 K 07 v in sicer ostane preteklega leta 4164 K 03 v, prispevki ustanovnikov, rednih članov in dobrotnikov 3553 K 21 v, obresti 144 kron 43 v, za prodana letna poročila 1 K 40 v in vrnena posojila 70 K. Stroški so znašali 3772 K 31 v in sicer na podporah v gotovini 1839 K, v obedah 1420 K 16 v, posojila 30 K in upravni stroški 433 K 15 v. Društvo je torej imelo koncem šolskega leta 1906/07 čistega premoženja 4160 K 76 v. Odbor je rešil v preteklem letu 186 prošelj ter dovolil na podporah 3339 K 16 v. Od svoje ustanovitve pa do konca šolskega leta 1906/07. je društvo razdelilo med podpore vredne dijake 13.290 K 52 v. Društveni predsednik je nadinženir Fran Tomšič. Priporočamo rodoljubom, naj se čisto spominjajo tega prepotrebnega društva. Vsi prispevki se naj pošiljajo društvu v Pragi na ime dr. Karel Šebesti, odvetniku v Pragi.

Semenj v sredo. Is mesarskih krogov se nam piše: Prosimo, da resnici na ljubo zabeležite, da se je na smenju v sredo prodajala goved ne le po tistih cenah, ki so bile že objavljene, marveč tudi po 80, 84 in 86.

Pogreba se 11letni Mihael Kos. Dečko ima sivo kričasto obleko in črn klobuk, ter je na očeh bolan. Kdor bi sanj isvedel, naj obvesti o tem gosp. Rajka Magra v Spodnji Sinki št. 111.

Tatvina. Včeraj je bilo v Rožnih ulicah št. 35 stukiški Katarini Simičevi ukradenih 6 kralj, 5 jopice, dežnik in ševlji. Osumljenka je snana in jo policija zasleduje.

Belavsko gibanje. Včeraj se je odpeljalo s Južnega kolodvora v Ameriko 14 Hrvatov, iz Pruskega jih je prišlo pa 40. Iz Amerike je prišlo 25 Slovencev in 82 Hrvatov in Macedoncev.

Najdosa je rjava denarnica z manjšo svoto denarja, katero dobi izgublitelj pri magistratu. — Neki gospod je izgubil bankovec za 20 K.

"Društvena godba ljubljanskega" koncertuje jutri zvečer v hotelu "Južni kolodvor" (Seidel). Začetek ob 8 zvečer. Vstop prost.

Tamburaški koncert bo v nedeljo pri "Malem slonu" v Vodmatu.

Corrigendum! V včerajšnjem listu je med telefonskimi vestmi ostala neljuba tiskovna pomota. Tretja brsojanka bi se morala glasil: "Jugoslavski klub je sklenil se zavzeti za znižanje sladkornega davka", ne pa kakor je bilo pomotoma tiskano "za znižanje skladišnega davka".

Drobne novice. Obsodba morilcev Goold. Zaradi grozovitega roparskega umora Švedinje Eme Levin v Monte Karlu je bil mož Goold obsojen v dosmrtno ječo, njegova žena pa je bila obsojena na smrt. Obsojenka je zavrnila: "Nedolžna sem!"

— Deželni glavar gornjeavstrijski postane kot naslednik poljedelskega ministra klerikalni deželni odbornik Hauser.

— Švedski kralj Oskar je opasno zbolel. Vladarstvo je prevzel začasno prestolonaslednik.

— Trgovinska pogodba med Bolgarijo in Rumunijo se je včeraj podpisala v Sofiji.

— Ameriškega vojnega ministra Tafta je včeraj sprejel ruski car v avdijenci.

— S klobasami se je zastrupil v Rostoku 60 oseb. Več izmed njih jih je že umrlo.

— Dohodki železnice. Drž. železnice so imele v mesecu novembru 7 630 552 K dohodkov, t. j. za 351 013 K več kot lani v istem mesecu. Južna železnica je imela v istem mesecu 10 610 942 K, t. j. za 631 458 K dohodkov več kot lani.

— Vračanje izseljencev iz Amerike je tako ogromno, da je prispelo včeraj v Oderburg zopet 3900 oseb. Ker jim niso mogli dovolj hitro preskrbeti zadostno število voz, so vprizorili izseljenoi velike škanđale.

— Nesrečna ljubezna. Blizu Bruselja se je mladi grof Wenckheim zaljubil v hčer očetovega kočijaža. Ker je oče branil zakon, si je mladi grof pognal kroglo v prsi. Medtem ko je ležal bolan, je stari grof deklec omožil z nekim učiteljem. Ko je mladi grof ozdravel, je pregovoril svojo bivšo ljubico na sestanek, a od tedaj preglašajo oba.

— Umrli je v Sobotki bivši vodja ogrskih Srbov in mnogovlečni državni poslanec dr. Maksimovič.

Enketa proti podražanju živil. V včerajšnji tozadavni enketi na Dunaju, je govoril tudi posl. Povše, ki je opozarjal, da so cene živini zelo padle, dočim so ostale cene mesu enake. Znižanje cen živilom se more doseči le z zblizanjem med producenti in konzumentmi. Zahteval je cenejšo tarifno politiko ter pozival vlado, naj obrne posebno pažnjo poposevstvu domačo svinjerejo. — Zastopnik grške trgovske zbornice Welisch je rekel, da cene, ki jih dobivajo kmetovalci, niso pretirane. Glavni vzrok draginji je posredovalna trgovina. Cenejšo meso je mogoče dobiti le na ta način, da se ustanove v vseh večjih mestih mesarske blagajne, kakršna se ustanovi v Budapešti z akcijskim kapitalom 2 milijonov kron. Le tako bodo mogli mesarji kupovati direktno pri producentih.

Znižanje telefonskih pristojbin. Vsi redbe trgovinskega ministra se s 1. januarjem 1908 znižajo telefonske pristojbine. Znižanje je temvečje, čimveč naročnikov ima telefonsko omrežje in čim večja je poraba telefona. Pri zelo velikih centralah z več kot 20.000 naročniki znaša popust 100, 70 in 50 K (čim večji je promet, tem večji je tudi popust.). Za Ljubljano je zadnja (5.) skupina, t. j. za 200—500 naročnikov. Tu znaša znižanje le 5 K, namesto 215 le 210 K, ako je promet prav velik. Za časopise in sdravnike se je določila najnižja tarifa.

Prastanovci v Alaski. Ameriški učenjak dr. Gordon se je ravnokar vrnil z znanstvenega potovanja po neznanjih krajih Alaske ter prinesel s seboj mnogo gradiva o prvotnih stanovalcih, ki so bili dosedaj znanoosti popolnoma neznanji. To prvotno plemo, ki je bilo nekda pač mnogobrojno in daleč razširjeno, šteje danes le kakih 400 glav. Njih bivališča so skoraj 800 angleških milj oddaljena od izliva reke Koskovine.

Gordon je imenoval to čudno plemo »Tuskovagamuti«. Po Indijancih in Eskimojih pregnani so se umaknili v sedanja svoja bivališča, pravcate naravne trdnjave. Profesor Gordon je živel več mesecev pri tem čudnem ljudstvu ter proučeval njihove navade in običaje. S seboj je tudi prinesel mnogo njihovega orodja in obleke. Možje so veliki in močni, ženske pa nenavadno ljubke. Duh jim je bolje razvit ter kažejo višjo inteligenco kakor sploh kateri drugi severni narod. Poznajo le enoženstvo, postave so jim neznanne, vladajo jih duhovni, stari patrijarhi. Čudno je, da ne niso živalskih kož, temuž se izdeljujejo obleke iz ptičjih kožic in iz perja severnih potapljačev. Bolje bi bilo za nje same, da izmrjejo preden pridejo do njih misijonarji in beli kupci.

Učeneev dovtip. Nadzornik je izpraševal v prvem razredu računstvo na pamet ter vprašal dečka iz boljše rodbine: Koliko je 4 in 5? Deček je v zadregi premišljeval proč proti stropu. Nadzornik mu je pomagal. Recimo, da ti dam štiri kunce in še pet kunecev, koliko bi jih imel potem? — Ravno deset! je veselo odgovoril deček. Ti, butec, pa res ne znaš prav nič misliti. Kako si neki prišel do številke deset? — Ker imamo doma še svojega kuneca, je odgovoril deček samozavestno.

Telefonska in brzojavna poročila

Dunaj, 6. decembra. Za načelnika ljubljanske postaje bo baje imenovan Witzmann. Imenovanje je baje že docela sklenjena stvar.

Dunaj, 6. decembra. Načelniki klubov so imeli danes sejo, na kateri so sklenili, da ima še danes pričeti v zbornici razprava o nujnem predlogu dr. Chiarija in drugov glede nagodbe. Oglašeni je 48 govornikov. Jutri ne bo plenarne seje. Prihodnja seja bo v ponedeljek. Jutri ima sejo proračunski odtok. O nujnosti Chiarijevega predloga se bo glasovalo že v ponedeljkovi seji. Vlada je že pridobila Maloruse, da bodo glasovali za nujnost.

Dunaj, 6. decembra. Kriza v finančnem ministru se vedno traja. Minister dr. Korytowski je sicer prišel v zbornico, vendar pa se ni udeležil razprav. Dr. Korytowski se z vso silo protivi znižanju sladkornega davka za 8 K in hoče dovoliti samo v sukcesionu znižanje davka vsako tretje leto po 4 K.

Dunaj, 6. decembra. Zbornica je danes zelo slabo obiskana. Poslanci slede razpravi brez vsakega zanimanja. Zbornica razpravlja o nujnem predlogu Choca in tovarišev glede znižanja sladkornega davka. Do polu treh so govorili štirje govorniki. Razprava bo nemara še danes končana.

Dunaj, 6. decembra. O »Jugoslovanskem klubu se širijo najrazličnejše vesti, ki ne odgovarjajo resnici. »Zveza južnih Slovanov se ni precizirala svojega stališča napram nagodbi, ker še niso končana pogajanja z vlado.

Dunaj, 6. decembra. Domobranskemu odseku predložil vlada zakonski načrt, da se dovoli rodbinam onih rezervistov, ki so na orožnih vajah, podpora.

Budimpešta, 6. decembra. Seja poslanske zbornice je bila danes silno viharna. Predsedoval je Navay, ki je zapored odtgnil besedo š hrvaškim govornikom. Poslanec Babič je hotel govoriti k poslovniku hrvaški, kar pa mu je Navay zabranil. Radi tega je nastal velik hrup med Hrvatii. Poslanci neodvisne stranke so klicali Hrvatom: »Ven iz zbornice, vi ste komedijantje, vi spadate v kabaret, ne pa v zbornico.« Hrvati so reagirali na te medklice in klicali: »Abzug Josipovič, doli z njim.« Ko je posl. Frisz imenoval Hrvate lopove, bi se bil skoro vnel pretep, ako ne bi posredovali razni mirnejši poslanci.

Budimpešta 6. decembra. Hrvški ban dr. Rakodczay je prišel semkaj in imel dolgotrajno konferenco z ministrom Josipovičem, ki je izjavil, nima namena demisionirati.

Budimpešta 6. dec. »Magyar Hirlap« javlja, da je v hrvaškem ministruvstvu izgnilo več važnih aktov. Proti tajniku v tem ministruvstvu se je uvedla disciplinarna preiskava, ki pa še ni končana. Konstatirali se je, da so bili ti akti poslani hrvaški vladi v Zagreb in da so baje na nepojasnen način prišli v roke poslancu Šupilu. Domneva se, da je te akte izročil Šupilu sekojski načelnik v ministruvstvu.

Petrograd 6. decembra. Tu stavka 75.000 delavcev in 25.000 dijakov. Tudi v carski tvornici počiva vse delo. Vseučilišče straži vojaštvo. Liberalni listi niso izšli. Splošni štrajk je proglašeno tudi v Moskvi in Saratovu.

Slovinci in Slovenke! Ne zbitite družbe sv. Cirila in Metoda!

Se dobi povsod!
Kalodont
neobhodno potrebno zobna Cremé
vzdržuje zobe čiste, bele in zdrave.

Horzna poročila
Kreditne banke v Ljubljani

Ime banke	Stavilo	1907
maška banka	98 75	16 75
avstr. krona banka	98 85	97 03
zlatna	114 25	114 45
ogrška krona banka	98 20	98 40
zlatna	110 95	111 15
posojila dež. Kranjske	97 75	89 16
posojila mesta Spjel	10 40	110 6
posojila mesta Zada	99 90	1 0 86
posojila mesta Zada	98 50	19 10
posojila mesta Zada	96	96 75
posojila mesta Zada	6 10	16 81
posojila mesta Zada	99	99 80
posojila mesta Zada	97	98
posojila mesta Zada	97	98
posojila mesta Zada	98 25	99 25
posojila mesta Zada	98 50	99 50
posojila mesta Zada	99 50	99 50
posojila mesta Zada	98 75	99 75
posojila mesta Zada	98 50	99 50
posojila mesta Zada	98 50	99 50
posojila mesta Zada	147 50	151 51
posojila mesta Zada	56 5	256 50
posojila mesta Zada	41 50	14 50
posojila mesta Zada	272	278
posojila mesta Zada	273 25	2 3 25
posojila mesta Zada	247 5	2 3 25
posojila mesta Zada	102	108
posojila mesta Zada	181	182
posojila mesta Zada	21 51	22
posojila mesta Zada	444	454
posojila mesta Zada	91	95
posojila mesta Zada	97 50	103 51
posojila mesta Zada	62	68
posojila mesta Zada	48	50
posojila mesta Zada	6	28
posojila mesta Zada	66	70
posojila mesta Zada	85	89
posojila mesta Zada	480	410
posojila mesta Zada	1 1	152
posojila mesta Zada	668 90	669 91
posojila mesta Zada	1764	1775
posojila mesta Zada	834 50	637 50
posojila mesta Zada	753	754
posojila mesta Zada	389	330 50
posojila mesta Zada	724	725
posojila mesta Zada	686 85	587 85
posojila mesta Zada	239	39
posojila mesta Zada	521 25	523 25
posojila mesta Zada	248	262
posojila mesta Zada	415	410
posojila mesta Zada	43	151
posojila mesta Zada	1 26	31 41
posojila mesta Zada	14 16	19 19
posojila mesta Zada	23 56	23 52
posojila mesta Zada	14 10	24 16
posojila mesta Zada	17 82	18 02
posojila mesta Zada	96 90	96
posojila mesta Zada	2 12	2 58

Žitne cene v Budimpešti.
Dne 6 decembra 1907.

Termin	za 10 kg	za 50 kg
Pšenica za april	K 13 76	K 11 43
Pšenica za oktober	K 12 46	K 7 62
Rž za april	K 8 64	
Koruzna za maj 1908		
Oves za april		

Meteorološko poročilo.
Srednji mesec decembra 1907. Srednji letni tlak 750 0 mm.

decembra	čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura v C.	Vetrovi	Nebo
6. sv.	7 31 4	60	sl. svzh.		oblačno
6. vj.	7 31 8	18	sl. svzh.		oblačno
6. sep.	7 29 8	39	sl. svzh.		dež

Srednja včerajšnja temperatura 19 n.
Srednja danjšnja temperatura 0 0

Rodbina Urban Zupanec naznaja vsem prijateljem in znancem pretužno vest, da je nje preljubljena in nepozabljena mati, oziroma tašča in stara mati, preblagorodna gospa

Ana Branke
zdravnikova vdova

včeraj zvečer ob 6. uri po dolgem in mučnem trpljenju, prevedena s svetotajstvi, mirno v Gospodu zaspa.

Truplo predrage rajnice se prenese v soboto, dne 7. t. m. ob 3. popoldan iz hiše žalosti, Križevniške ulice št. 8, na pokopališče pri Sv. Križu, kjer se položi v rodbinsko rakev.

Sv. maše zadušnice se bodo služile v cerkvi nem. vit. reda.

Venci se na željo umrle hvaležno odklanjajo.

Predrago rajnico priporočamo v pobožno molitev in blag spomin.

V Ljubljani, 6. grudnia 1907.

Globokoželjujoci ostali.
(Brez vsakega posebnega obvestila.)

Sanatogen
Več nego 100 profesorjev in zdravnikov vseh kulturnih dežel ga je s jasnimi ocenami kot najuprednejši krepilni in osveževalni pomoček.

Krepi telo. Jači živce.

Dobiva se po lekarnah in drogerijah. Knjižice pošilja zastoj in poštine prosto Bauer & Cie. Ber'ln, SW 48. — Generalno zastopstvo: C. BRADAY, Dunaj I, Fleischmarkt 1.

Učenca hiša
s primerno šolsko izobrazbo, ki ima veselje do trgovine z mešanim blagom, tudi ako se je že nekaj časa učil, sprejemom pod ugodnimi pogoji.

Leopold Lavš
trgovec v Trzinu, Goronjske.

Trg. i. sotrudnik
smočen špacerijske in železniške stroke, star 21 let, želi spremeniti svoje stanje s 1. marcom.

Naslov v uprav. „Slov. Naroda.“

Gospodična
išče s 15 t. m. stanovanje s hrano. Ponudbe pod „december“ na uprav. „Slov. Naroda.“ 4077 1

Enonadstropna hiša
v št. Petru pri Gorici, Glavni trg št. 30, z dobro jdočo pekarno, špacerijsko in železniško trgovino, se pod prav ugodnimi pogoji ceno proda.

Pojasnita daje Gregor Prosen, železniški mojster v Lescah na Goronjskem. 4078 1

Oblastveno dovoljeni učni zavod za izdelovanje perila.

Marija Alešovec
v Ljubljani, Elizabetna cesta šte. 6.

izdeluje

perilo za dame in gospode
posteljne oprave in opreme za neveste

bod si v preprosti, kakor tudi najfinejši, priznano solidni izvršitvi po **izkušnih cenah.** 3777 5

Naročila z dežele se najzanesljiveje izdelujejo. Učenke lahko vstopijo vsak čas.

Za dame Elegantne klobuke **Za otroke**
najnovejše pariške in dunajske modele

3335 10 priporoča

A. Vivod-Mozetič
Ljubljana, Stari trg šte. 21

Modni salon trg. modnega blaga itd.

Popravila klobukov se izvršujejo ceno in fino. — Zunanja naročila točno.

J. Grobelnik v Ljubljani

prodaja vse manufakturno blago

od ponedeljka 2. decembra do Božiča

po iznenadno znižanih cenah.

Kdor še ni nakupil zimskih potrebščin, dobi

posebno sukno za moška oblačila
damske blagove **zadnje novosti**
radi prevelike zaloge po brezkonkurenčnih cenah.

Po ročnično prilicnostnih cenah priporočam tudi

praktična božična darila kakor

preproge, zagrinjala, angleške plede,
garniture, krasne šerpe in rute, odeje; volnene in štepene.

Belo blago (platno, Schrollol si fonl). Namizno perilo in robci.

Nihče naj ne zamudi res ugodne prilike!

Pozor!
Kdor hoče kupiti ceno in dober

klavir
blagovoli se obrniti 4066-2

v zalogo klavirjev
v Šelenburgovih ulicah št. 6, II. nadstropje, desno.

Prodaja se tudi na obroke.

25.000 kron posojila

išče

neke industrijske podjetje za razširjenje dobro idčegega predmeta.

Poleg obresti se dovoli tudi primeren del od letnega čistega dobička. V varnost se dovoli vključba na posetvo. 4019-4

Vsaka nevarnost izključena, prilika izredna.

Ponudbe na uprav. „Slovenskega Naroda“ pod „Podjetje“.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. oktobra 1907. leta

Odhod iz Ljubljane juž. žel.:

- 7-05 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica, d. z., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak čez Področico, Celovec, Prago.
- 7-07 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
- 7-08 predpoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Beljak, (čez Področico) Celovec, Prago.
- 7-40 predpoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Področico) Celovec.
- 7-05 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
- 7-45 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Področico) Celovec, Prago.
- 7-10 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
- 7-35 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, (čez Področico) Celovec, Prago.
- 7-40 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak juž. žel., (čez Področico).

Odhod iz Ljubljane drž. kolodvor:

- 7-28 zjutraj. Osebn. vlak v Kamnik.
- 7-05 popoldne. Osebn. vlak v Kamnik.
- 7-10 zvečer. Osebn. vlak v Kamnik.
- 7-50 ponoči. Osebn. vlak v Kamnik. (Same ob nedeljah in praznikih v oktobru.)

Dobohod v Ljubljano juž. žel.:

- 8-08 zjutraj. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiža, Jesenic, Gorice, Trsta.
- 8-34 zjutraj. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže-Toplic, Rudolfovega, Grosuplja.
- 11-15 predpoldne. Osebn. vlak iz Prage, Celovca, Beljaka juž. žel., čez Področico in Trbiž, Gorice drž. žel., Jesenic.
- 2-32 popoldne. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže-Toplic, Rudolfovega, Grosuplja.
- 4-36 popoldne. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Področico) Gorice drž. žel., Trsta drž. žel., Jesenic.
- 6-50 zvečer. Osebn. vlak iz Prage, Celovca, Beljaka (čez Področico) Jesenic.
- 8-37 zvečer. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže-Toplic, Rudolfovega, Grosuplja.
- 8-45 zvečer. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Področico) Trsta drž. žel., Gorice drž. žel., Jesenic.
- 11-50 ponoči. Osebn. vlak iz Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Področico) Trsta drž. žel., Gorice drž. žel., Jesenic.

Dobohod v Ljubljano drž. kolodvor:

- 6-46 zjutraj. Osebn. vlak iz Kamnika.
- 10-59 predpoldne. Osebn. vlak iz Kamnika.
- 6- zvečer. Osebn. vlak iz Kamnika.
- 6- ponoči. Osebn. vlak iz Kamnika. (Same ob nedeljah in praznikih meseca oktobra.)

(Odhodi in dohodi so naznačeni v srednjeevropskem času.)

C. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Trstu.

Slama in seno
v balah

Je ceno napredaj v skladišču na Martinevi cesti šte. 10. 4076-1

Stanovanje
na Rimski cesti št. 3, I. nadstropje, s 3 sobami (ena s kupačo in posebnim vbrdom) kuhinjo, prostornim hodnikom, se zaradi prevelikega odda takoj ali pa s 1. februarjem 4 64-1

Posteljno perje in puh
oprano in osnaženo
1/2 kg od 45 kr. naprej

807 40 prodaja

C. I. Hamann
v Ljubljani.

Vsaka dama
ki ima nekoliko denarja, dobi lahko izvrstno eksistenco ozir. dober **postranski zaslužek** z ustanovljenjem boljšega zavoda (za kroj, merjenje in konfekcijo damskih oblek). 4 68-1

Ponudbe na upravništvo „Slovenskega Naroda“ pod „Atelier 1000“.

P. trboveljski in dolenski
kosovni premog
srednokosni premog
orehovni premog
gruščni premog

po najnižjih cenah, na cele vagone po premogokupnih cenah, priporoča lastnik premogovnikov 4 76-1

glavna zaloga premoga v Ljubljani, Nova ulica št. 3.

J. Paulin, Ljubljani, Nova ulica št. 3.

Velika
pri ožnostna prodaja
v Angl. skladišču oblek
Ljubljana, Mestni trg 5, Ljubljana
zaradi ogromno velike zaloge damske, moške, dekliske, deške konfekcije.
Vsi predmeti se prodajo **za vsako ceno.**

3953 11 **O. Bernatovič.**